

[Glensgård.]

dato, fordi forslagene ikke er færdigbehandlet til et bestemt tidspunkt. Det er klart, vi må se i øjnene, at tænker man sig et politisk flertal for forslaget, så skal datoen 1. marts selvfølgelig rettes til en dato ude i fremtiden. Vi havde selvfølgelig håbet, vi ikke skulle længere end til 1. maj, men det er da muligt, at et politisk flertal ville sætte en anden dato. Den forudsætning er jeg enig med ministeren i er bortfaldet, men det kunne nok klares ved hjælp af et ændringsforslag til forslaget.

Videre sagde ministeren, at der var et flertal for finansloven og der var et flertal for overenskomstloven, og det er jeg enig både med ministeren og med hr. Ellemann-Jensen i. Men det er nu engang således, at dette flertal vågner brat op i løbet af nogle få uger. Vi ved allerede nu, at folketinget bliver indkaldt i august måned. Det er vist ingen hemmelighed. Folketinget skal indkaldes til en finanspolitisk stramning i august måned inden socialdemokratiets kongres i september, for man skulle nødig komme til kongres og dér blive pålagt et eller andet. Der skal ligge et klart lovforslag vedtaget i folketinget, som kongressen bare kan tage til efterretning. Derfor ved vi alle sammen nu, at de sidste 10–12 dage i august måned skal vi tilbringe i folketinget. Den bratte opvågning, som forligspartierne kommer ud for, er altså, at denne finanspolitiske stramning skal igennem. Og når vi laver den finanspolitiske stramning, ja, så kommer vi ud i de samme problemer, som vi har set regeringen sejle igennem med de sidste to år.

Derfor tror vi på, at et flertal i dette folketing vil se realistisk i den retning, som hr. Ellemann-Jensen nævnte i formiddags, at vi simpelt hen bliver sat under administration i løbet af en kort periode. Jeg skal ikke nævne, hvor mange måneder der går, jeg skal heller ikke nævne, hvor kraftig denne stramning fra vore udenlandske långivere bliver, men det er helt oplagt, at vi vil blive pålagt forskellige ting. Derfor håber vi selvfølgelig stadig væk på, at et flertal vil se i øjnene, at vi er nødt til at gå samme vej, som man har gjort f. eks. i Norge.

Når hr. Stetter nævner, at der er ingen nytænkning i forslaget, de konservative har fremlagt lignende forslag flere gange, så er det formentlig rigtigt. Men den konservative folketingsgruppe omfatter også et enkelt medlem valgt lidt nord for København, fru Annelise Gotfredsen, og hun sagde under valgkampen, at

en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse, det ville jo kun gavne de lavestlønnede, så det var man imod. Vi er da enige med fru Annelise Gotfredsen i, at det først og fremmest vil gavne de lavtlønnede. Men det er netop, hvad vi ønsker, i modsætning til fru Annelise Gotfredsen.

Hr. Ellemann-Jensen nævner, at besparelserne – hvis vi kan få nogen vedtaget – først og fremmest skal bruges til en finanspolitisk stramning. Det kan vi godt diskutere. Vi vil ikke afvise, at det med den politik, socialdemokratiet har lagt op, kan være nødvendigt at foretage besparelser uden at dele ud af dem igen. Vi ønsker bare, at de besparelser, vi foretager, er så store, at vi bliver i stand til at hjælpe lavtlønsgruppen, for den hjælp, som ligger i overenskomstlovgivningen, er i hvert tilfælde ikke til gavn for de lavtlønnede: den øger omkostningsniveauet, og den skader dermed beskæftigelsen. Vi har altså, som jeg nævnte i mit første indlæg, nu set, at selv LOs eksperter har fundet ud af, at mæglingforslaget først og fremmest vil betyde en stigning i lønningerne på mindst 6–8 pct.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af patentloven.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 9/3 77).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om hemmelige patenter.

(Lovforslag nr. L 55. Fremsat 9/3 77).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Dorte Bennedsen (S):

De foreliggende forslag til lovgivning på pa-

[Dorte Bennedsen.]

tentområdet har det formål at skaffe hjemmel til, at Danmark kan ratificere fire internationale aftaler inden for patentrettens område.

De to af konventionerne, nemlig lovkonventionen af 1963 og patentsamarbejdsstraktaten, omhandler harmonisering af reglerne om industriel anvendelighed, nyhed og opfindelseshøjde og en centralisering af nyhedsundersøgelserne og patentérbarhedsbedømmelsen.

Hovedformålet med disse traktater er, at man kan opretholde et ensartet og et tilstrækkeligt højt niveau på patenter, samtidig med at det bliver væsentlig lettere for industrien at søge patenter i flere lande.

Formålet med den europæiske patentkonvention er gennem oprettelse af en europæisk patentorganisation at opnå en betydelig simplificering og billiggørelse af europæiske patenter. Endelig har fællesskabspatentkonventionen gennem udstedelse af et patent for de 9 lande, ganske vist med en 10-årig overgangsordning, til formål at fjerne handelstekniske hindringer for samhandelen inden for de ni fællesskabslande. Med andre ord har denne konvention et klart erhvervsøkonomisk sigte.

Der kan ikke herske nogen som helst tvivl om, at det er rimeligt og fornuftigt at søge en international koordinering af netop et område som patentretten, og det er også utvivlsomt, at dansk industri, når alle disse fire konventioner er trådt i kraft, vil opnå store fordele i form af ensartethed, forenkling og billiggørelse af ansøgning om udstedelse af patenter.

På den anden side har det ikke nogen mening at fornægte, at tiltrædelsen af disse konventioner også er forbundet med visse problemer. Tværtimod må det siges at være ganske naturligt, at de deltagende lande hver især må få færre eller flere problemer, når man skal finde frem til en fællesnævner på et område, der hidtil har været nationalt bestemt. Bl. a. vil Europakonventionen indebære, at vi i Danmark må gå fra en hidtil begrænset produktbeskyttelse til en ubegrænset, det vil sige, at kemiske forbindelser kan patenteres uanset anvendelsesområdet. Der vil ligeledes kunne udstedes patenter for lægemidler, næringsmidler og fremstillingsmetoder for næringsmidler, hvilket med danske øjne nok kan forekomme noget betænkeligt, da vi ikke hidtil har haft patentmuligheder på disse områder.

Endvidere vil der opstå nogle problemer af

mere administrativ-teknisk karakter. Det drejer sig om de danske virksomheders mulighed for at overvåge, at de ikke krænkes ved nye patenter. Hidtil har der været op til ca. 6.000 nye patenter årligt i Danmark, og hvis vi tiltræder konventionerne, må vi efter en indkøringsperiode regne med op til omkring – det er i hvert fald skønnet – 30.000–40.000 nye patenter årligt, og det vil selvsagt være mere arbejdskrævende at overvåge et større marked.

Endelig kan de sprogkrav, der stilles ved patentansøgninger, også skabe problemer for visse danske virksomheder, men for begge disse to sidstnævnte tings vedkommende mener jeg, at det snarere er tekniske problemer, som kan løses på tilfredsstillende vis, men det er det nok rimeligt at vente med at debattere nærmere til udvalgsarbejdet.

Ved en omhyggelig gennearbejdning af disse lovforslag, både deres fordele og ulemper, er der for den socialdemokratiske gruppe ingen tvivl om, at fordelene vejer så langt tungt, og vi er derfor positive over for forslagene, selv om de naturligvis kræver en meget grundig udvalgsbehandling, da det jo ikke ligefrem er ganske let tilgængelige problemer.

Til sidst skal jeg kort nævne det problem, som er udførligt behandlet i bemærkningerne til det første lovforslag, nemlig at der ved oprettelsen af den europæiske patentorganisation bliver tale om en dansk suverænitetssafgivelse således som omhandlet i grundlovens § 20, hvorfor forslaget som bekendt skal vedtages med kvalificeret majoritet.

H. C. Hansen (FP):

Fremskridtspartiet er naturligvis positivt indstillet over for alt, hvad der kan smidiggøre ekspeditionen af patentansøgninger, og vi betragter dette lovforslag som et forsøg på at hjælpe de erhvervsvirksomheder, store eller små, samt de få egentlige opfindere, som har brug for den beskyttelse, som patentlovgivningen kan give.

Dette lovforslag bør være et rent teknisk problem, som kan løses uden politisk strid. Imidlertid må vi erkende, at vi fremskridtsfolk med bekymring betragter den tendens, der har været i de senere år, til papirforbrug i Bruxelles. Vi føler, at det fællesmarked, hvis fornemste opgave burde være at fjerne skranker landene imellem, er ved at få for meget administration.

[H. C. Hansen.]

I forvejen er behandlingen af patentansøgelser langstrakt. Såfremt den nye patentlovgivning betyder yderligere forsinkelse, vil vi stille os skeptisk over for, om den kan gavne dansk erhvervsliv og danske interesser.

Vi ønsker at stille en række spørgsmål i udvalget. Bl. a. ønsker vi at konstatere, om den lille opfinder, som kun gør en enkelt opfindelse eller to i løbet af sin tilværelse, kan føle sig helt sikret af den lov, som ligger på bordet. Vi har også bemærket, at tilslutningen til den europæiske patentkonvention og fællesskabspatentkonventionen betyder afgivelse af danske beføjelser til den europæiske patentmyndighed som følge af vort medlemskab af EF, og at loven derfor skal vedtages med $\frac{5}{6}$'s flertal.

Lad mig slutte af med at sige, at vi i fremskridtspartiet er positivt indstillet over for alt, hvad der vil smidiggøre en behandling af patentansøgelser, men at vi som sagt ikke føler os helt sikre på, at den lovgivning, der ligger på vort bord, er udtryk for dettes virkeliggørelse.

Ellemann-Jensen (V):

Venstre kan i det store og hele tilsige en positiv behandling af lovforslagene under udvalgsarbejdet, hvor vi vil prøve at få en række problemer nærmere belyst. Erfaringerne synes jo at vise, at patentsystemer er til gavn for både samfundet og industrien, og at denne gensidige nyttevirkning formentlig vil fortsætte under det fælles europæiske patentsystem.

Der kunne være mange ting, som taler for, at vi skulle udsætte en ratifikation af den europæiske patentkonvention, ikke mindst mange praktiske spørgsmål, men på den anden side er netop den konvention jo åbenlyst en forudsætning for det EF-patent, der igen er et vigtigt led i udviklingen henimod ét fælles marked, og det er jo en udvikling, som Danmark sagde klart ja til den 2. oktober 1972.

Derfor finder vi det rimeligt, at vi under afvejning af fordele og ulemper sikrer dansk erhvervsliv imod en for brat omstilling, og at vi undersøger mulighederne for at klare en langsom tilpasning til de nye systemer ved en så hurtig ratifikation som muligt.

Vi må nok umiddelbart føle os lidt utrygge over for den mulighed, der efter det foreliggende lovforslag skal åbnes for at patentere fremstillingsprocesser. Sådanne forarbejdnings-

patenter kunne let blive anvendt til konkurrenceforvridning og konkurrencebegrænsning, og vi vil under udvalgsarbejdet nøje undersøge, i hvilket omfang det kan komme på tale. Det følger heraf, at vi i det hele taget må indtage en afventende holdning til spørgsmålet om fødevaresektorens inddragning under lovgivningen.

Det afgørende for os må være, at vi kommer med, når alle er lige stillet, og når de rent praktiske forudsætninger også er til stede.

Lovforslaget om hemmelige patenter giver ikke anledning til særlige kommentarer. Det er en rimelig fortsættelse af gældende regler, og vi vil se positivt også på det lovforslag.

John Winther (KF):

Det konservative folkeparti er positivt indstillet over for de to forslag, der skal muliggøre en ratifikation af fire konventioner, som Danmark har undertegnet. Vi finder, at disse fire konventioner udgør et naturligt hele, som muliggør såvel et internationalt som et europæisk samarbejde på dette område.

To af de omhandlede konventioner åbner, som det allerede er nævnt, mulighed for, at patenter får gyldighed i flere lande, når de er godkendt i ét af de tilsluttede lande. Vi finder, at dette er en fornuftig og rimelig udvikling i en verden, der teknologisk arbejder og nødvendigvis må arbejde stadig tættere sammen. Det betyder, at patenter godkendt i udlandet efter disse konventionsregler får gyldighed her i landet, men vi ser intet betænkeligt heri. Tværtimod betragter vi det som en fordel også for dansk industri, at der nu åbnes mulighed for centralt at indgive patentansøgninger, der har gyldighed i flere lande.

Det er klart, at dette kommer til at virke begge veje, således at også udenlandske patenter vil kunne få gyldighed her i landet. I den forbindelse vil vi under udvalgsarbejdet specielt være opmærksomme på, at der efter bestemmelserne i fællesskabspatentkonventionen bliver tale om en reel ligestilling mellem nationale patenter og fællesskabspatenter gældende i Danmark.

Lovforslaget indebærer altså såvel forøget import som eksport af teknologi og know-how. Det betyder en udfordring og en chance for danske virksomheder, udfordringer og chancer, som vi i det konservative folkeparti er overbevist om vil være til dansk erhvervslivs fordel.

De øvrige bestemmelser i lovforslagene til-

[John Winther.]

sigter at skabe ensartede regler for patentérbarhed og fortolkning af patenter. Også dette hovedsigte kan vi erklære os enige i.

Det konservative folkeparti kan derfor tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Bodil Liventhal (CD):

Disse omfattende forslag stiller os ganske naturligt over for modgående synspunkter og interesser. EF-sigtet er klart og sundt, ligeledes sigtet at nedbryde grænserne mellem markeder.

Det er klart, at patentpassive virksomheder vil være betænkelige, men allerede fra middelalderen er det knæsat, at et patentvæsen er til fremme for opfinderlysten, og dette gælder ikke mindre i vor teknologiske tidsalder. De nævnte patentpassive vil gennem nyordningen blive mere tvunget til at følge med.

For de patentaktives vedkommende er der ikke noget at frygte. De patenter, der møder os i eksporten, vil nu i større udstrækning også blive en faktor på hjemmemarkedet. Da mere end halvdelen af vor industriproduktion allerede eksporteres, vil der sikkert ikke komme til at foreligge nogen hindring.

Centrum-demokraterne har med tilfredshed noteret sig, at Industrirådet i alt væsentligt har kunnet tilslutte sig forslaget principper. Desuden træder EF-konventionen jo alligevel bindende i kraft før eller siden, og så er det en fordel for os at være med tidligt. Ligeledes har Foreningen af Patentingeniører, der må antages at besidde en stor sagkundskab på dette område, kunnet udtale, at der ikke længere er behov for undtagelsesbestemmelser.

Det forventes, at antallet af patenter vil svulme meget betydeligt op: der tales om en 3-5-dobling af patenternes antal. Dette giver vel så automatisk anledning til flere kollisioner, og det må man så tage med. Modsat virker, at der vil blive tale om en centralisering og derved en rationalisering af arbejdet med og udgifterne ved arbejdet med patenter.

Da centralen i München vil gøre sig mere og mere gældende, kan der på længere sigt blive tale om, at det danske patentvæsen kommer i fare, nemlig hvis sagernes antal herhjemme bliver for få til, at vi kan opretholde vort eget patentvæsen i den krævede forsvarlige grad.

Jeg ville være ministeren taknemlig, hvis han allerede i dag i sin svartale kan sige noget om, hvilke overvejelser man har gjort sig i den an-

ledning. Skulle ministeren ikke have dette præsent, kan vi jo under udvalgsbehandlingen komme tilbage til denne side af sagen.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil begynde med at sige, at socialistisk folkeparti principielt selvfølgelig ikke har noget som helst imod et internationalt patent-samarbejde. Vi finder, at det er strengt nødvendigt, vi er fuldstændig klar over, at det kan være meget svært for danske virksomheder at få udtaget patent rundt omkring, selv om det er gået nogenlunde indtil nu. Jeg siger dette, fordi resten af det, jeg skal sige om de foreliggende lovforslag, vil være negativt.

Det er allerede blevet bemærket, at her er tale om afgivelse af suverænitet, og at en eventuel vedtagelse af lovforslaget derfor skal ske med $\frac{5}{6}$'s majoritet. Man kan nok have sin tvivl om, hvorvidt det kan lykkes; socialistisk folkeparti er imod denne salamimetode til at afgive mere og mere suverænitet. Der er blevet sagt, at der var et klart flertal den 2. oktober. Ja, det var der, men til en begrænset suverænitetsafgivelse. Dengang fik man nærmest at vide, at så var der heller ikke tale om videre suverænitetsafgivelse, men det er helt klart, at der her er tale om suverænitetsafgivelse. Vi er kede af en sådan suverænitetsafgivelse, og jeg skal også forsøge at begrunde, hvorfor dette tillige er en dårlig suverænitetsafgivelse.

Jeg må gøre opmærksom på, at en lang række myndigheder og foreninger på det kraftigste har frarådet, at lovforslaget vedtages. Det har talt tungt i vore overvejelser, at f. eks. Apotekerforeningen er mod det. Monopoltilsynet mener, at det ud fra en konkurrencepolitisk synsvinkel er dårligt med en udvidelse af patentérbare områder inden for lægemidler og næringsmidler og fremstilling af næringsmidler.

Det er sådan, at selve dette, at noget patenteres, i sig selv virker konkurrencebegrænsende, og det er også noget, der inden for EF giver anledning til utallige problemer: utallige af de problemer, man har med konkurrencebegrænsninger, ligger netop på patentområdet. Man er derfor også, ved jeg, inden for EF indstillet på at forsøge at følge med, så godt man kan, og at formindske de fordrejninger af konkurrencen, der sker som følge af selve patentinstituttet, men det er ikke vort indtryk, at det lykkes alt for godt i EF at udøve denne kontrol.

Det, der specielt har slået mig som det mest

[Ole Olsen.]

negative, er spørgsmålet om den nye form for patentering af medicin, hvorefter selve præparatet kan patenteres, medens det tidligere kun har været fremstillingsmetoden. Hvis vi var meget utilfredse med den nuværende ordning, kunne vi administrere den lidt anderledes, eller vi kunne have opgivet at have patent på medicinske præparater, også på fremstillingsmetoder, som man f. eks. har haft det i Italien. Jeg mener i og for sig, i modsætning til hvad der står her, at de italienske erfaringer i mange retninger har været ganske positive med ikke at tillade patent på medicin. F. eks. var prisen på tetracykliner i begyndelsen her i landet 60–70 kr. for en portion på 12 piller, mens den i Italien var 16–17 kr. Det synes jeg godt kan give grund til at overveje lidt, hvor godt det er.

Der siges også meget ærligt fra indenrigsministeriet, at lovforslaget vil give en tendens til generelt højere lægemiddelpriser, og at lovforslaget ud fra dette synspunkt ikke er ønskeligt.

Ligeledes beklager seruminstitutet sig og siger, at det vil vanskeliggøre fremstillingen af vacciner og andre biologiske lægemidler, hvis denne lov bliver vedtaget.

Jeg mener, at den største indvending rent materielt imod loven er medicinområdet. Jeg har i sinde at spørge så udførligt som muligt i udvalget for at få meget grundigt redegjort for, hvad virkningerne eventuelt kan forventes at blive på dette område; for både for sygesikringen og for private er det omkostninger, som virkelig betyder noget. Jeg kan minde om hr. Hilmar Baunsgaards ord om, hvorfor vi skulle ind i EF: for den daglige husholdnings skyld. Her kunne man måske sige, at vi for den daglige eller måske knap så daglige husholdnings skyld bør sørge for, at dette lovforslag aldrig bliver vedtaget.

Ganske vist tilråder Industrirådet det, og så skal man selvfølgelig se på forbrugerne, det kan måske være lige så vigtigt, men jeg tror heller ikke, Industrirådet rigtig har taget højde for det besvær, som specielt mindre danske virksomheder kan blive udsat for. Der er nævnt den meget kraftige stigning i antallet af patenter og det overvågningsbesvær, som specielt mindre virksomheder vil få, dels for at se, om deres egne patenter bliver krænket, men minsandten også for at passe på, at man ikke kommer til at lave krænkelser af andres patenter; det besvær må man forvente bliver særdeles stort.

Det kan være en farlig sag for en mindre virksomhed at begynde at spise kirsebær med de store. Man ved jo, at internationalt er om trent de kostbareste retssager, der findes, retssager, som drejer sig om krænkelser af patentrettigheder. Det er tit sådan, at mindre virksomheder simpelt hen må opgive at føre sagerne på forhånd, såfremt de er i konflikt med de store multinationale selskaber, fordi de ikke er i stand til at skaffe de midler, der skal til for at føre sådanne retssager.

For, at dette synspunkt er rigtigt, taler også de sproglige bestemmelser, hvor man ikke normalt kan vente, at alle dokumenter bliver oversat til dansk. Det kan godt være, Industrirådets folk og visse store virksomheders folk og meget trænede patentingeniører ikke vil få vrøvl på grund af det sproglige, men man kan nok vente, at mange mindre virksomheder i højeste grad vil få besvær, når de nu ikke længere kan finde dokumenterne på dansk.

Ministeren siger – og det drejer sig, så vidt jeg erindrer, specielt også om medicin – at såfremt der sker konkurrencemæssige forvridninger, som er uheldige for landet, kan man gribe ind ifølge monopolloven og prisloven. Jeg ved ikke, hvorfra ministeren har fået den idé. Der vil normalt ske det, at f. eks. udenlandske selskaber, i kraft af at vi anerkender patent på medicin, forhøjer priserne ved eksport her til landet. Jeg kan ikke se, hvordan monopoltilsynet hverken ifølge den ene eller den anden lov kan gribe ind over for disse virksomheders forhøjelse af priserne. Vi har set det rundt omkring i verden: hvor man selv har en patentlov, der beskytter medicin, bliver dette benyttet af de store multinationale selskaber til at forhøje prisen på medicin. Derfor kan jeg slet ikke se fordelene i denne forbindelse.

Det lader til, at socialdemokratiet i dette tilfælde har styr på sin gruppe. Nu er hr. Camre, så vidt jeg kan se, ikke til stede – det er jo ret nemt at overse salen for øjeblikket – men jeg erindrer hr. Camres heroiske optræden i formiddags, eller hvornår det nu var, hvor han ene mand gik imod sit parti. Jeg ved også, at hr. Camre har erklæret sig som EF-modstander, og at hr. Camre samtidig har interesseret sig meget for medicinalindustrien og for medicinpriserne, så jeg er meget spændt på at se, hvordan hr. Camre vil stemme, når vi engang skal stemme om dette lovforslag.

Det ligger jo desværre sådan, at det håb, vi har om at få standset dette lovforslag, når soci-

[Ole Olsen.]

aldemokratiet står sammen – ganske vist har vi endnu ikke hørt de radikale og kristeligt folkeparti – er fremskridtspartiet. Det glæder mig, at fremskridtspartiet efterhånden er ved at indse, at der i EF kan være et ganske slemt bureaukrati og et ganske slemt papirusseri. Jeg håber, at udfaldet bliver, at fremskridtspartiet bestemmer sig til at gå imod denne lovgivning. Man skulle tage i betragtning, at hovedparten af fremskridtspartiets vælgere faktisk ifølge de fleste opinionsundersøgelser er EF-modstandere. Jeg synes nok, det bør spille en rolle, når fremskridtspartiet skal til at overveje, hvilken stilling man endeligt vil tage i denne sag. Jeg kunne høre, at det var et meget blødt oplæg, vi fik fra fremskridtspartiet, således at man tilsyneladende – heldigvis da – ikke har bundet sig til nogen endelig stilling, når sagen skal afgøres.

Ib Nørlund (DKP):

Et fornuftigt patentsystems formål må vel først og fremmest være at stille opfinderes tekniske fremskridt til almen rådighed, mod at der til gengæld ydes en i reglen beskeden økonomisk belønning af opfinderes kvalificerede arbejde. I denne henseende må man vist sige, at en patentlovgivning er meget berettiget. Men også for dette område gælder, at monopolerne trænger ind og bruger patenterne til at lukke og til at begrænse mere end til at åbne, sådan som det oprindelige formål med patenterne jo var.

Det betyder også, at man udnytter patentsystemet imod andre, og disse lovforslag indeholder jo netop bestemmelser, der muliggør, at vort patentsystem kan blive et redskab i monopolerens hænder.

Forslaget er for så vidt lavet smart, idet det er pakket ind i forskellige almindelige ajourføringer af patentsystemet, som der kan være megen berettigelse i, men som til syvende og sidst fører til, at man lusker nogle nye og skadelige EF-regler igennem her i landet. Det minder lidt om børnenes julepakker: det ene lag papir uden på det andet, indtil man kommer ind til det, der er sagens egentlige kerne, EF-patentet.

PCT-systemet, som jo bygger på den gamle Pariserkonvention, er i virkeligheden et meget rimeligt fungerende system, og sådan set synes jeg, man stort set kunne holde sig til det. Det

ville være tilstrækkeligt også for et fornuftigt internationalt samarbejde på dette område.

Hvad Europapatentet angår, findes der en hel del antageligt deri, for så vidt som det er et åbent system, men det er vel netop dette, som sprænger det nordiske patentsamarbejde, som ministeren også henviser til i sin fremsættelses-tale.

Men så kommer – kædet sammen med de andre ting – EF-patentet, og jeg synes egentlig, det er beklageligt, at der slet ikke i dette udførlige materiale er redegjort for de forudgående stridigheder, der har været i EF omkring alt dette. Det er først og fremmest fra Englands side, der har været modstand. På et tidspunkt var der faktisk sluttet et kompromis, som i hvert fald også indeholdt en bestemmelse om, at man skulle have ret til at prøve patentets gyldighed ved nationale domstole.

Men så kom EF-Domstolen midt ind i det hele og afsagde to domme, nr. 15/74 og nr. 16/74, som tilsidesætter kompromiset også på det nævnte område. Det fik en følge, som der ikke har været gjort opmærksom på, nemlig at hvis man udtager patent i ét EF-land, kan man altså i det pågældende land nok hindre andre i at producere efter det dér, men ikke i andre EF-lande, hvorfra ifølge den frie bevægelighed og alt det dér varen så kan importeres. Det vil sige, at efter dette nye system bliver et patent kun effektivt, når det kommer til at gælde for alle EF-lande. Det betyder netop, at det nationale patent bliver værdiløst, og de frygtede farer, fru Bodil Liventhal nævnte i den forbindelse, forekommer mig at være betydelig mere overhængende end det, hun gav udtryk for. Det betyder simpelt hen, at de nationale patentvæsener vil smuldre, og det vil sige, at det bliver meget dyrere at få udtaget patenter, bl. a. på grund af udgifter til oversættelse for at følge med i udviklingen på de forskellige felter, og det betyder igen, at disse ting kun vil være overkommelige for de økonomisk stærkeste, monopolerne.

Hvis man går ind på hele denne udvikling, vil det presse i retning af, at man i stedet for et patentsystem for dem, der ikke kan danse med i det dér, skubber til en hemmeligholdelse af opfindelserne, og det må vel betragtes som et tilbageskridt.

Der er gjort opmærksom på – og det gør ministeren også – at dette forslags gennemførelse betyder en suverænitetsafgivelse, og at grundlovens § 20 derfor skal bringes i anvendelse.

[Ib Nørlund.]

delse, dvs. at en sjettedel af tinget har mulighed for at standse en udvikling, som vil komme til at hvile tungt navnlig på dem, der inden for produktionslivet viser opfindsomhed, tager initiativ o. lign. Hvis man ikke bare vil glide med i hele denne udvikling, som det jo fremgår man ikke har gjort sig store anstrengelser for at overskue konsekvenserne af, bør man benytte lejligheden til for en gangs skyld at anvende de bestemmelser, der findes, til at standse den evige gliden ind i den europæiske integration.

Jeg skal gentage og gøre opmærksom på, at denne lovgivning samtidig også betyder et brud med det nordiske patentsamarbejde, som man ellers har været så stolt af og holdt Nordisk Råd om, og jeg ved ikke hvad; nu lader man det bare fare.

Det andet lovforslag skal jeg ikke sige noget om ved denne lejlighed, det er jo i denne forbindelse væsentligst at betragte som en følge-lovgivning.

Niels Helveg Petersen (RV):

Patentsamarbejde er jo et område, det er meget naturligt at interessere sig for i international sammenhæng, og som er egnet til at skabe et internationalt samarbejde omkring, og internationalt samarbejde omkring patenter er en nødvendighed for, at patentsystemerne kan fungere hensigtsmæssigt.

Vanskelighederne ved at skabe internationale regler er jo uhyre store, og de forhandlinger, der har været ført forud for disse forslags fremkomst, har været langstrakte og overordentlig vanskelige.

Rent principielt har vi den opfattelse, at det er betydningsfuldt at kunne udvikle det internationale patentsamarbejde, og vi finder, at dette er et naturligt område for internationalt samarbejde i det hele taget.

Det er svære tekster, og jeg skal på ingen måde forsøge ved en førstebehandling at gå i detaljen med noget, men jeg finder det naturligt, at de spørgsmål, som hr. Ole Olsen fremdrog, både for så vidt angår lægemiddelproblemerne og levnedsmiddelproblemerne, får en central plads i udvalgets overvejelser.

Når jeg har villet fremhæve det naturlige i, at der netop på et område som patentsystemer udvikler sig et internationalt samarbejde, er det, fordi jeg synes, det vil være forkert over

for dette principielt at indtage en national pindsvineholdning, hvor man ligesom lukker øjnene for, at patentsamarbejde er en naturlig konsekvens af, at industrilandene i Vesteuropa videnskabeligt og teknologisk hører meget tæt sammen.

Så vil jeg gerne sige, at det jo ikke kun er sådan, at patentlovgivning er til beskyttelse for de store; det er, som om hr. Ib Nørlund udelukkende hæftede sig ved, at det kunne være til beskyttelse for store virksomheder. Nej, det kan sandelig i meget høj grad også være til beskyttelse for små virksomheder, som, hvis de ikke kunne få patentbeskyttelsen, jo meget let kunne være helt uden muligheder.

Hr. Ib Nørlund optrådte her som fortaler for det private initiativ og opfindsomheden. Det er første gang, jeg har hørt hr. Ib Nørlund i den rolle, men det tager jeg med, det skal jo begrundes, at man inddrager dette forslag i EF-sammenhæng. Jeg kan imidlertid ikke acceptere, at der her bliver sagt, det er lusk. Det kan dog ikke være mere åbent, når regeringen fremsætter et forslag og siger: dette her er suverænitetsafgivelse og kræver derfor vedtagelse af $\frac{5}{6}$ af folketinget, med den strengeste regel, vi overhovedet har i dansk lovgivning af den art. Det kan dog vist ikke siges at være lusk, det er åbent og klart lagt frem.

Noget helt andet er, at anliggender som disse formentlig også kunne have været klaret efter EF-traktatens artikel 235, hvorved grundlovens § 20 overhovedet ikke ville være kommet ind i billedet. Man kan meget vel tænke sig beslægtede områder til patentlovgivningen, hvor man kan klare det inden for Romtraktatens artikel 235. Så vidt jeg ved, er der overvejelser om f. eks. inden for varemærkeområdet netop at anvende artikel 235 i stedet for at skulle over den besværlige proces, det i hvert fald er for Danmark at skulle ind under de andre regler.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige vores positive medvirken til lovforslagene, som selvsagt må underkastes en grundig drøftelse i udvalget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Når man først er kommet så langt i taler-rækken, har man efterhånden hørt mange gange, at det drejer sig om ratifikation af nogle konventioner, som vi har underskrevet, og nogle fordele og ulemper. Der er nok flere end

[Inger Stilling Pedersen.]

mig, der gerne vil hjem, så jeg skal ikke gentage disse ting, men nøjes med lige at gøre nogle principielle bemærkninger om kristeligt folkepartis syn på disse lovforslag. Vi er enige i, at det kan være en fordel, hvis man kan komme let om ved at få et patent, der automatisk gælder andre steder. Men der er også ulemper ved det, og vi vil gerne i udvalget have noget at vide om, hvilke omkostninger der bliver, og hvordan små og store virksomheder er stillet i forhold til hinanden.

Vi vil også gerne have noget at vide om sproget; vi mener, der kan være visse betænkkeligheder ved, at det hele ikke skal oversættes. Det lyder jo så godt og flot, at alle sagtens kan det hele, men vi tror alligevel, det kan give problemer. Vi vil også gerne høre noget om, hvordan det vil komme til at virke for de ting, der hidtil ikke har været patent på.

Vi har også nogle, der gerne vil høre noget om suveræniteten, i hvilket omfang den skal afgives.

Vi mener, at dette forslag i høj grad er noget, der kræver udvalgsbehandling, og vi må så bare håbe på, at der er tid nok til en udvalgsbehandling. Forslagene fremkommer jo lidt sent.

Vi vil være positive under udvalgsbehandlingen, men må forbeholde os vor stilling, til udvalgsbehandlingen er ovre.

Mølgaard (DR):

De forslag til ændringer i patentlovene, vi her har til behandling, hænger jo nøje sammen med regeringens ønsker om ratificering af én international og tre regionale patentkonventioner. Kortest kan retsforbundets stillingtagen til lovforslagene siges med ordene: ja, ja og nej, nej.

Ubetingset ja til den internationale patentkonvention, også kaldet Washingtonoverenskomsten. Den betyder alene fornuftig arbejdsdeling, rationaliseringsgevinst og effektivitetsforøgelse. Også ja til Europarådets Strasbourg-overenskomst, som i praksis vil ændre meget lidt for os. Et lille forbehold må der dog tages over for den dokumentation, der måtte blive lagt frem i det forestående udvalgsarbejde vedrørende virkningerne af, at også lægemidler gøres patentérbare i henhold til denne overenskomst.

Men nej til den europæiske patentkonvention, Münchenoverenskomsten, og nej til den

særlige konvention om det europæiske patent for EF, Luxembourgkonventionen.

Disse holdninger til konventionernes ratificering genspejles naturligvis i vores holdning til de enkelte forslag om ændringer. Vi er for nogle, men imod de betydningsfuldste, fordi de er farlige.

De to fatale konventioner vil tilsidesætte danske interesser afgørende, uden at vi opnår noget til gengæld. Det er altså endnu værre end hovedpersonens gerninger i eventyret »Hvad fatter gør, er altid det rigtige«. Han fik dog altid lidt igen hver gang.

Vi vil skade dele af det danske erhvervsliv, og det betyder dele af beskæftigelsen i Danmark, i betydelig grad, hvis vi ratificerer, bl. a. fordi vi tvinger dem til at skulle søge de langt dyrere Europapatenter, hvis de vil opnå gangbare patentrettigheder – dyrere på grund af de større gebyrer og oversættelsesomkostninger, men ikke mindst på grund af, at sagen skal forhandles med det centrale europæiske patentmyndighedskontor i München og ikke med vort eget kundenkelige, hurtige, effektive og billige patentdirektorat.

Nødvendigt bliver det, fordi et dansk patent ikke vil være meget værd, så vidt fremtiden tegner sig med en Europapatentkonvention, en EF-Europapatentkonvention og i særlig grad EF-Domstolens kendelse af den 31. oktober 1974, kendelsen i den såkaldte Centrafarm-sag. Denne sagde jo tydeligt, at varer, der er lovligt produceret i ét EF-land, frit kan sælges i et andet EF-land, uanset om de ikke måtte produceres dér, f. eks. på grund af, at der var udtaget nationalt patent. Ad den vej er det danske, det nationale, patent totalt undermineret, og det er skade. Vi får et nusseri, mere papiradministration og flere omkostninger for en række virksomheder, hvis vi ratificerer de to famøse konventioner. Vil folketingets medlemmer det? Specielt: kan fremskridtspartiet mon virkelig støtte det?

Vi får en ringere retsstilling, et dårligere serviceniveau for en række danske virksomheder. Er der nogen i salen, der ønsker det? Alle de mange virksomheder, der producerer varer, der ikke er patenterede, har brug for at følge med i strømmen af patentansøgninger på nationalt plan i dag for at kunne gøre indsigelser, hvis allerede praktiserede metoder eller ideer søges patenteret.

Hvis vi får Europapatentet, bliver det en 16 gange så stor papirstrøm, disse virksomheder

[Mølgaard.]

får brug for at følge med i. Tallet 16 er Industrirådets udredningsudvalgs tal. Man må vel tro på Industrirådets tal, uanset at man måske ikke helt kan tro på rigtigheden af deres konklusion, hvis det gælder en hensyntagen til det danske erhvervsliv.

For så vidt angår udstedte patenter, har man jo også i en virksomhed, der producerer varer, der ikke er patentérbare, brug for at følge med i disse, og kommer Europapatentet til virkelighed, er der jo tale om, at man må følge med i en papirstrøm, hvor tingene kun er udformet på engelsk, tysk og fransk, for i begge tilfælde skal vi gange med en faktor 16. Men i betragtning af, at tingene kun er udformet på engelsk, tysk og fransk, og i det ene tilfælde endda kun på ét af sprogene, nemlig i fremsættelsesfasen, er det næppe overdrevet at sige, at arbejdsbyrden for danske virksomheder bliver 50 gange så stor ved at følge med i den papirstrøm, der kommer. Det kan næppe være det, virksomhederne har brug for, men hvis nogen her i salen tror det, så forstår jeg godt, at de kan støtte disse forslag.

Hvis danske virksomheder, som har såvel kapital- som markedsmæssige interesser i at opnå et Europapatent, ønsker et Europapatent, kan de jo opnå dette, uden at vi behøver at ratificere, nøjagtig som en japansk, en amerikansk eller en norsk virksomhed kan det. Ingen, siger og skriver nul, danske interesser opfyldes da i særlig grad ved, at vi ratificerer. Og nordiske interesser? Ja, en nordisk fællesløsning på patentlovsområdet, som der er tradition for, er der i hvert fald ingen udsigt til, hvis vi ratificerer, men begrundet håb om, hvis vi lader være.

Det kan ikke nægtes, at vor tiltræden af konventionerne kan være til glæde for nogle store, magtfulde, multinationale koncerner i udlandet, men vi kommer rigtignok også til at betale dyrt for at glæde dem, og det er vel i grunden sådan, at de fleste af os føler, at vi bøsser nok til deres formål i forvejen.

Det er skæbnesvangert for vort erhvervsliv, hvad man her lægger op til fra regeringens side. Hvorfor skal vi dog blotte vor småindustri over for giganterne udenfor, når det intet formål tjener? Vort lands råstoffer begrænser sig stort set til en jord, som vi har lagt åben over for udenlandsk spekulation, og så en arbejdskraft, hvis kvalifikationer ikke er, at den

er billig, tværtimod, men at den er kvalificeret, så kvalificeret, at den er prisen værd og kan opretholde sig i konkurrencen, bare den får rimelige arbejdsbetingelser til at udfolde idé og talent.

Et ordentligt nationalt patentvæsen hører med til de ting, der kan bringe idérigdom, teknologisk viden og håndværksmæssig kunnen i det ønskværdige samarbejdsmonter, der skaber resultater, der kan bære. Vort land rummer mange idérige opfindere og megen teknologisk viden og håndværksmæssig kunnen. Masser af vore virksomheder er ikke på noget gigantplan, men lever trods alt sundt og godt og har patenter på deres eksistensgrundlag, danske patenter. Det hører med til baggrunden for, at vi kan klare os herhjemme. De fleste af disse virksomheder vil ikke udtage patenter, hvis de tvinges til at udtage dem som Europapatenter. De vil være afskåret fra at klare de store omkostninger, som det vil pålægge dem, og de vil da være prisgivet. Vi vil da prisgive det, som har opretholdt vort høje stade konkurrencemæssigt set og vor høje levestandard relativt set i Europa. Hurtigheden i nyhedsundersøgelserne her i landet, som vort effektive patentdirektorat har skaffet os, vil gå fløjten i i den europæiske gigant. Det kan man være nogenlunde overtydet om.

Sprogkravet, dette, at man fraviger, at hvad der kan blive absolut ubetinget noget, man må rette sig efter i alle danske virksomheder, skal være udstedt på dansk, inden det kan stilles som krav til disse virksomheder, det, at regeringen er på vej til at forlade dette, anser jeg for absolut alvorligt, selv om jeg kan være enig med regeringen i, at det måske ikke tjener det store formål at sikre sig de 10 år frem i tiden, hvor der overhovedet er håb om at sikre sig, for om 10 år kan vi ikke sikre os længere, så klapper fælden uvægerligt i, sådan at vi da må indrette os på, at hvis ikke vi kan tysk, engelsk og fransk, hvis ikke vi behersker samtlige disse tre sprog, så sækker vi agterud og bliver en udprovins i Storeuropa.

Jeg vil gerne udtrykke anerkendelse over for patentbureauorganisationerne, der har talt ihærdigt imod ratifikationen, selv om det er forudseligt, at bureauerne får meget mere at nusse med, hvis vi får Europapatentet med dansk tiltræden. Vi oplever ofte, at interesseorganisationer henvender sig til partier og folketingsudvalg, men så at sige aldrig, uden at det

[Mølgaard.]

er i deres udprægede egeninteresse. Det ser vi derimod her. Man taler danske samfundsinteresser. Det er megen anerkendelse værd.

Hr. Niels Helveg Petersen vil jo nok kalde det en dansk pindsvineholdning. Jeg føler såmænd ikke nogen trang til at stikke til hr. Niels Helveg Petersen. Jeg tror ikke, han har brug for stik, men måske nok for dansk indsprøjtning. Jeg skal da i stedet afslutte med at udtrykke et generelt ønske om, at langt mere end 1/6 af dette folketings medlemmer vil forstå de danske interesser og turde virke for dem. Trods alt er noget nær 6/6 af dette folketings medlemmer valgt til at varetage danske interesser.

Wilhelm (VS):

VS har ikke nogen større sympati for patentsystemer og for patentinstitutionen i almindelighed. Sådan som det har udviklet sig, med den tekniske udvikling, hvor det helt klart er i de store virksomheders interesse, og hvor det er den sjældne, sjældne undtagelse, den, der mest lanceres i dagspressen, at man skal lave rørstrømske historier om det med den enkelte lille, individuelle opfinder, er det tydeligere, end det før har været, hvad det er for interesser, patentsystemer og patentinstitutionen varetager.

De forslag, der ligger her, er forslag på EF-krav. Det skal stå fuldstændig fast, og de demonstrerer EFs rolle som varetager af kapitalens interesser. Som vi har påpeget det mange gange, og som vi en gang imellem ser det lysende klart demonstreret med de forslag, der bliver dikteret dernedefra, har vi her et eksempel, der viser, at det for moderne storkapital ikke længere er nok med nationalstaternes grænser, man må have det større operationsfelt, og det gælder nu altså også på patentområdet.

Det er det, der er hensigten, og det er fuldstændig i tråd med, hvad vi i øvrigt har set EF står for. Hvad betyder det her? Det betyder, at en sådan lovgivning er monopoliserende, den er fordyrende, og den er hæmmende for anvendelse af tekniske fremskridt. Og i lyset af det og i lyset af, at man nu for Danmarks vedkommende for første gang inddrager områder som lægemidler og næringsmidler under patentlovgivningen, hvilket vi glimrende har kunnet undvære i al fortid, da synes jeg nok, det var interessant at høre, hvor passiv forbrugerrådets formand var over for de her spørgsmål. Det

kunne nok undre i og for sig, men der er jo flere roller i det stykke.

Man kunne have sagt i den situation, som fru Dorte Bennedsen må være i, at man lige så godt kan snuppe det her, fordi det, som CDs ordfører sagde, jo nok skal være sandheden, at der alligevel inden længe vil komme et bindende EF-direktiv. Det var det, der blev sagt. Vi kan vedtage, eller vi kan forkaste. Det er sådan set flintrende ligegyldigt, for ifølge centrum-demokraternes ordfører ville der i det sidste tilfælde alligevel inden længe komme et bindende EF-direktiv.

Det vil jeg da så foretrække, hvis det endelig var. Så havde vi trukket tingene skarpt op. Så var der ting, der var klarere trukket op, end der er ved, at man her bøjer nakken på forhånd og bare vedtager det, som de i en lidt blidere form dikterer dernedefra.

Jeg mener, at der i bemærkningerne på det punkt om det udvidede område, der angår lægemidler og næringsmidler, er tale om en meget betænkelig omgang med sandheden. Man bagatelliserer det problem, der kan ligge heri, og man idealiserer for så vidt fra ministerens side det, at man nu inddrager disse områder, der ikke har været inddraget før, ved at sige, at et patentsystem har til formål og erfaringsmæssigt også har den virkning at virke fremmende på forskning og teknisk udvikling.

Nu synes jeg nok, man kan sige meget og meget kritisk om dansk medicinalindustri og med god ret, men jeg mener ikke, man med nogen ret kan sige, at dansk medicinalindustri ikke har forsket, ikke har udviklet, ikke har klaret sig godt ud fra normale kapitalistiske kriterier i hvert fald. Og så skal vi altså nu høre på den søforklaring om, at man accepterer, at disse områder også skal sættes ind under patentlovgivningen, hvad de ikke har været før, fordi det vil virke fremmende på forskning og teknisk udvikling.

Som sagt er der masser af andre områder vedrørende medicinalindustrien, som jeg synes man kan forholde sig kritisk til, men at påstå, at dansk medicinalindustri har manglet patentordninger for at kunne forske, for at kunne klare sig godt, for at kunne ekspandere sin eksport osv., er i direkte strid med sandheden.

Det her er en kapitulation over for EF-kravene, men jeg synes, det er rimeligt at gøre opmærksom på, at det er en kapitulation, der ligger i logisk forlængelse af den kapitulation, man foretog for 2 år siden ved lægemiddellov-

[Wilhelm.]

givningen, som man indrettede efter EFs krav. En af grundene til, at man har klaret sig udmærket med en lægemiddellovgivning her i landet uden patentordninger, var jo, at man havde den danske lægemiddellovgivning, som muliggjorde, at man stillede barrierer op for de 20.000 specialiteter eller de 40.000 specialiteter, som man opererer med i Vesttyskland, og begrænsede det til noget, der ikke var det strengt nødvendige, men som var en 3-4 gange så meget som det strengt nødvendige, men dog alligevel lå under 1.000 specialiteter. Denne kombination af en ikke tilstedeværende patentlovgivning på lægemiddeldområdet og en fornuftig lægemiddellov kunne vi køre med. Men når man efter krav fra EF slipper den fornuftige lægemiddellovgivning, er det for så vidt også den logiske konsekvens, at man nu kommer og idealiserer, at man udvider patentområdet til at dreje sig om lægemidler. Så meget om det.

Der er – og det skal ministeren dog roses for – klart gjort rede for, at det her er suverænitetsafgivelse, det er altså § 20, og det er en sjette-del. Det er formodentlig ikke noget problem, fordi mig bekendt har over en sjette-del af dette tings medlemmer klart erklæret før valget, at de under alle omstændigheder ville modsætte sig yderligere suverænitetsafgivelser. Der sidder en hel gruppe derovre i det socialdemokratiske hjørne, som i og for sig har stillet sådanne garantier op, og dermed skulle denne sjette-del da klart være hjemme.

Så vil det vise sig, om CDs ordfører har ret i, at direktiver bare kommer alligevel – ha-ha, I kan stemme, hvordan I vil, men det her skal nok komme dernedefra som et bindende direktiv – eller om kabinetschefens, undskyld, den hjemvendte tidligere kabinetschefs fidus slår til, om at det i virkeligheden er en tåbelig omgåelse med grundlovens § 20 og alle de dér højtidelige ting, for man kunne jo lige så godt, ikke sandt, bare have anvendt artikel 235, og hvorfor så tage grundlovens § 20, hvorfor tage suverænitetsafgivelsen, hvorfor tage de garantier, man diskuterede så heftigt i 1953 omkring grundlovsfornyelsen, alvorligt, når EF og Romtraktaten har tilbudt teknokraterne en anden mulighed eller en genvej, skulle jeg måske snarere sige, artikel 235? Synd nok, at den forhenværende kabinetschef ikke har været tættere rådgiver på det her system, så

kunne man måske have undgået hele denne kontrovers, der nu vil komme om sjette-delen, om § 20, om det højtidelige spørgsmål om suverænitet, som EF-teknokraterne selvfølgelig ikke ynder at diskutere.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne takke ordførerne, og på grund af det fremskredne tidspunkt, men også fordi selve sagen motiverer det, skal jeg nøjes med at komme med nogle enkelte mere principielle betragtninger som svar på mere principielle synspunkter rejst af de ærede ordførere. De mere konkrete tekniske og administrative problemer, som der er mange af, går jeg ud fra at vi med større udbytte kan drøfte i udvalget, hvor jeg naturligvis er parat til at møde op og svare på spørgsmål.

Hvad angår suverænitetsafgivelse, er jeg glad for, at man fra dem, der er modstandere af suverænitetsafgivelse, anerkender, at det fra regeringens side er blevet præsenteret i al sin tydelighed. Jeg husker fra min tidligere funktion som udenrigsøkonomiminister, at det også er blevet grundigt behandlet i folketingets markedsudvalg, og at det allerede på det forberedende stadium, hvor regeringen arbejdede med sagen, blev gjort klart for de repræsentanter for partierne, der er medlemmer af folketingets markedsudvalg, at her ville der blive tale om suverænitetsafgivelse. Jeg modtog tilbagemeldinger i markedsudvalget fra de forskellige partier, og da var det kun de partier, som traditionelt er EF-fjendtlige, der meddelte, at det kunne de ikke tilråde regeringen at gå ind for. Så hvis man skulle tage tilkendegivelserne, som jeg fik fra markedsudvalget, som grundlag for, om der er 5/6's majoritet her i folketinget, så skulle der være det. Men det må nu vise sig.

Jeg vil også tro, at det må have en vis betydning, hvordan selve drøftelsen i udvalget kommer til at foregå, for jeg lagde mærke til, at en af de ærede ordførere sagde, at han gik ud fra som givet, at man på forhånd kunne have en klar indstilling til dette spørgsmål. Det mener jeg er en helt forkert måde at anskue problemerne på. Det kan ikke være i overensstemmelse med nogen form for fornuft at sige én gang for alle, at mere suverænitet end den, man afgav, da man tilsluttede sig Romtraktaten, vil man aldrig afgive.

Det har altid været socialdemokratiets syns-

[Handelsministeren.]

punkt, at man ikke bør gå ind i arrangementer, hvor man generelt afgiver suverænitet for at gennemføre ændringer i institutionerne, sådan som mange af de gamle landes partier ønsker det, men vi har tværtimod præciseret, at spørgsmålet om suverænitetsafgivelse eller ej må bero på en konkret afvejning af, hvorvidt nationalstaten og dens ordninger kan klare problemerne hensigtsmæssigt. Hvis nationalstaten og dens administrative ordninger ikke kan klare problemerne så godt, som et overnationalt organ kan, vil det være rimeligt at lade et overnationalt organ overtage funktionen. Det er jo det, der her er sagen. Her fremsættes et forslag, hvori man godtgør – efter min mening er det godtgjort overbevisende – at man vil kunne gennemføre foranstaltninger, der alt taget i betragtning er bedre end dem, nationale patentdirektorater kan klare, når man nu har opbygget et fællesmarked.

Det er klart, at hvis man har det princip, at man slet ikke burde have dette fællesmarked – og det er der jo nogle der har – kan man selvfølgelig sige, at så er der heller ingen grund til at lave rationelle foranstaltninger, der får dette fællesmarked til at virke efter sin hensigt. Så er det måske netop en fordel at stikke yderligere en kæp i hjulet for at påvise, at den beslutning, man traf i sin tid, var forkert. Men hvis man går ud fra, at dette fællesmarked skal virke mest hensigtsmæssigt, så mener jeg også, man konkret må overveje de foranstaltninger, der kan foreslås for at få det til at virke hensigtsmæssigt.

Så er der spørgsmålet, om der overhovedet bliver noget tilbage for nationale patentdirektorater, sådan som spørgsmålet også blev rejst. Her er det min overbevisning, at der altid vil blive noget tilbage for de nationale patentdirektorater, men meget mindre end det, man har i øjeblikket, og derfor vil der ikke blive tale om, at man nedlægger de nationale patentdirektorater, men at man indskrænker aktiviteterne i dem, efterhånden som systemet bliver indarbejdet.

Der har i øvrigt været rejst en række helt konkrete spørgsmål, og man har sagt, at mange af disse ting ønsker man at trænge noget dybere ned i i udvalgsarbejdet. Det vil jeg gerne tilslutte mig, at man gør, og jeg vil sige, at selv om regeringen naturligvis er interesseret i, at denne sag får en hurtig behandling, er det dog

ikke anderledes, end at vi naturligvis lægger vægt på, at denne behandling også er grundig. Man må bruge den tid, der er nødvendig, for at udvalget kan få alle de oplysninger, der er nødvendige for en endelig stillingtagen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg var lidt ked af den personlige form i hr. Wilhjelm's seneste udtalelser, for det synes jeg egentlig ikke skulle være nødvendigt, når vi diskuterer et anliggende, der har saglige elementer nok til, at man kan fordybe sig i det. Jeg vil bare sige ganske kort, at der kan jo ikke blive tale om noget EF-direktiv, hvor man kommer og siger, at det skal vi. Det er jo sådan, at EF-direktiver – og jeg må gå ud fra, at det er det, hr. Wilhjelm taler om – kun kan vedtages, hvis Danmark giver sin tilslutning.

Endelig vil jeg sige, at det er altså ikke mig, der har skrevet Romtraktatens artikel 235. Den består med det indhold, som hr. Wilhjelm jo udmærket kender fra mange diskussioner, og det synes jeg i og for sig man kan nøjes med at konstatere, hvad enten jeg har haft den ene eller den anden stilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

På grund af det sene tidspunkt skal jeg lade det næste punkt på dagsordenen udgå.

Den sidste sag på dagsordenen var:
Valg af 5 medlemmer og 5 stedfortrædere til Europarådets rådgivende forsamling.
(Jfr. tidenden sp. 2582).

Formanden:

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

En gruppe på 73 medlemmer: socialdemokratiet, det radikale venstre og Steenholdt, og en gruppe på 54 medlemmer: venstre, det konservative folkeparti, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti.

Valgt blev:

Medlemmer:	Stedfortrædere:
Lasse Budtz (S)	Knud Damgaard (S)
Erik Holst (S)	Poul Nielson (S)
Arne Christiansen (V)	Mette Madsen (V)
Ninn-Hansen (KF)	Jes Schmidt (CD)
Erlendsson (FP)	Kirsten Jacobsen (FP)

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Kjeld Olesen*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hvev, har meddelt mig, at han fra og med den 26. april atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Ole Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (22/4 77):

Udtræder: Uwe Jensen (Ribe a.)

Ny stedf.: Glistrup

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 26. april kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et socialforskningsinstitut.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Nedsættelse af aldersgrænsen for førtidig folkepension fra 60 til 55 år m. v.).

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om lods-væsenet.

4) *Forhandling om forsvarsministerens redegørelse af 20. april 1977 om anskaffelsen af F-16 flyene til det danske forsvar.*5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om flytning af beregning og opkrævning af kildeskat fra arbejdsgivere til pengeinstitutter [af Anders Andersen m. fl.].

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om konjunkturudligningsfonds [af Anders Andersen m. fl.].

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Aksel Pedersen m. fl.].

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Familieoverdragelser af landbrugsejendomme).

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om visse hovedlandevejstrækninger.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om hovedstadsområdets kollektive personbefordring.

13) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udbygning af det storkøbenhavnske S-banenet og om forarbejder for tunnelbaneanlæg i København og Frederiksberg.

14) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om anlæg og drift af en tunnelbane i Københavns kommune.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 18.05.